

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ЛЬВІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені ІВАНА ФРАНКА

Факультет іноземних мов

Кафедра перекладознавства і контрастивної лінгвістики імені Григорія Кочура

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

**В. о. декана факультету
іноземних мов**

Любомир БОРАКОВСЬКИЙ

“28” серпня 2023 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА АТЕСТАЦІЙНОГО ЕКЗАМЕНУ
З ПРАКТИКИ ПЕРЕКЛАДУ З ДРУГОЇ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ
(АНГЛІЙСЬКОЇ)**

освітній рівень

Магістр

галузь знань

03 – Гуманітарні науки

спеціальність:

035 Філологія

спеціалізація:

035.043 Германські мови та літератури
(переклад включно), перша - німецька

освітня програма: **Переклад (німецька і друга іноземна мови,
міжкультурні німецькі студії)**

факультет:

іноземних мов

Львів – 2023 рік

Робоча програма атестаційного екзамену з перекладу з другої іноземної мови (англійська мова) для студентів II курсу освітнього рівня «магістр» з галузі знань 03 Гуманітарні науки, за спеціальністю 035 Філологія, спеціалізацією 035.043 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька.

Розробники: Молчко О.О., кандидат філологічних наук, доцент кафедри перекладознавства і контрастивної лінгвістики імені Григорія Кочура

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри перекладознавства і контрастивної лінгвістики імені Григорія Кочура

Протокол №1 від “28” серпня 2023 р.

Завідувач кафедри перекладознавства і контрастивної лінгвістики імені Григорія Кочура

(підпис)

(д.ф.н. О.В.Дзера)

(прізвище та ініціали)

1. Опис атестаційного екзамену

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		<i>денна форма навчання</i>	
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 03. Гуманітарні науки (шифр, назва)		
Загальна кількість годин – 90	спеціальність 035 Філологія (шифр, назва)	<i>Рік підготовки:</i>	
	Спеціалізація 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська	2-й	
		<i>Семестр</i>	
	Освітній рівень: Магістр	3	
		<i>Лекції</i>	
		-	-
		<i>Практичні, семінарські</i>	
		<i>Самостійна робота</i>	
		-	90
		ІНДЗ:	
Вид контролю: атестаційний екзамен			

2. Мета та завдання атестаційного екзамену

Атестація випускників освітньо-професійної програми «Переклад (німецька та друга іноземні мови)» спеціалізації «035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – німецька» проводиться у формі публічного захисту кваліфікаційної роботи та атестаційного екзамену з перекладу з 2-ї іноземної мови».

До атестаційного екзамену допускаються випускники, які повністю виконали навчальний план за відповідною освітньою програмою.

Атестаційний екзамен на здобуття другого (магістерського) рівня вищої освіти є екзаменом, що підсумовує здобуті магістрантом знання та навички упродовж навчання за нормативною дисципліною «Практика перекладу з 2-ої іноземної мови».

Теоретична підготовка студента вимагає від студента володіти ґрунтовними знаннями з англійської мови, вільно, впевнено і правильно користуватися англійською мовою з професійною, науковою, побутовою метою. Письмовий та усний переклад передбачає вільне володіння англійською мовою, знання основ перекладацької майстерності у процесу перекладу текстів зазначеної тематики, а також здатність та готовність студента реалізувати одержані знання у своїй практичній діяльності.

Атестаційний екзамен відіграє важливу роль на завершальній стадії оцінки теоретичної та практичної підготовки перекладачів.

Атестаційний екзамен – це перевірка програмних результатів навчання з фахових дисциплін, визначених освітньо-професійною програмою «Філологія» та передбачених відповідним навчальним планом. Він проводиться для студентів-магістрів після завершення останнього семестру навчання.

Програма атестаційного екзамену – це науково-методичний документ, який регламентує зміст атестаційного екзамену за фахом. Вона спрямована на забезпечення комплексного підходу до оцінки теоретичної та практичної підготовки студентів, виявлення ступеня їхньої підготовки до майбутньої самостійної професійної діяльності.

Мета програми – визначити обсяг і необхідний рівень теоретичних знань, отриманих практичних навиків і вмій відповідно до освітньо-професійної програми.

Завдання атестаційного екзамену:

- перевірка навиків письмового та усного перекладу фахових текстів за різними тематиками;
- перевірка мовної компетенції, зокрема, здатності логічно і аргументовано висловлюватися;
- перевірка теоретичних знань, зокрема, знань з граматики англійської мови.

Після вивчення курсу студенти повинні знати основні теоретичні та практичні засади для здійснення професійного перекладу з англійської мови на українську і навпаки та досягти наступних **результатів**:

- **знати:** усі важливі граматичні структури в англійській мові, їхні конкурентні форми, а також шляхи передачі їх українською мовою; лексичний запас з англійської мови, включаючи сталі вирази, ідіоми, цитати, найважливіші синонімічні ряди, особливості вживання семантично споріднених слів відповідно у різних комунікативних ситуаціях; головні перекладацькі стратегії для перекладу різножанрових творів з англійської мови на українську і навпаки.
- **вміти:** застосовувати на практиці здобуті теоретичні та практичні знання; вільно спілкуватися та писати англійською мовою у різних комунікативних ситуаціях, у т. ч. у академічній та професійних сферах; правильно проаналізувати текст для його подальшого перекладу, визначити його структурні, композиційні та мовно-стилістичні особливості; під час перекладу вміти правильно обрати перекладацькі стратегії з метою відтворення усіх особливостей вихідного тексту.

Комплексний атестаційний екзамен перевіряє такі програмні результати:

- Здатність студента оцінювати власну навчальну та науково-професійну діяльність, будувати і втілювати ефективну стратегію саморозвитку та професійного самовдосконалення.
- Упевнене володіння студентом державної та іноземної мови для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування; вміння презентувати результати досліджень державною та іноземною мовами.
- Здатність студента доступно й аргументовано пояснювати сутність конкретних філологічних питань, власну точку зору на них та її обґрунтування як фахівцем, так і широкому загалу, зокрема особам, які навчаються.

План підготовки до комплексного атестаційного екзамену

Види робіт	Кількість годин
Підготовка до перевірки лексичної компетенції (розмова за поданою тематикою)	20 год
Підготовка до перевірки граматичної компетенції (теоретичне питання з граматики англійської мови)	20 год
Підготовка до усного перекладу фахового тексту	25 год
Підготовка до письмового перекладу фахового тексту	25 год

3. Структура та зміст атестаційного екзамену «Переклад з другої іноземної мови (англійської)»

1. Розмова за поданою тематикою (перевірка лексичної компетенції).

2. Теоретико-практичне питання з граматики англійської мови (перевірка граматичної компетенції).

3. Усний переклад. Усний переклад (10 хв.) з англійської на українську мову фахових текстів за такою тематикою:

- суспільно-політичні тексти;
- юридичні документи;
- ділові папери;
- науково-технічні тексти;
- економічні тексти;
- художні тексти.

4. Письмовий переклад. Письмовий переклад (45 хв.) з англійської на українську мову фахових текстів за такою тематикою:

- суспільно-політичні тексти;
- юридичні документи;
- ділові папери;
- науково-технічні тексти;
- економічні тексти;
- художні тексти.

Програма охоплює питання з дисципліни «Переклад з другої іноземної мови (англійської)».

Мовна компетенція передбачає знання системи мовних моделей та вербалізованих лінгвістичних операцій, що регулюють процес породження актуальних речень відповідно до інтенції мовця.

Мовленнєва компетенція передбачає вміння в автоматизованому режимі користуватися в мовленнєвій діяльності можливостями мовної системи, здатність адекватно використовувати мову у різних соціально-детермінованих ситуаціях спілкування з використанням інформації культурологічного чи країнознавчого характеру.

Перекладацька компетенція ґрунтується на вмінні розпізнати жанр оригіналу, вибрати належну перекладацьку стратегію, грамотно оформити висловлювання українською мовою, дотримуватися лексичної, тематичної та культурної еквівалентності.

Тематичний аспект опирається на особистий і фаховий досвід здобувача ВО і охоплює побутову (типові повсякденні ситуації) і країнознавчу (суспільно-політичне, економічне та культурне життя країни, мову якої вивчають) тематику.

Міжкультурний аспект передбачає пізнання, толерантне сприйняття і розуміння іншої культури у порівнянні з рідною, вдосконалення умінь будувати свою мовленнєву поведінку відповідно до соціокультурної специфіки країни, мову якої вивчають.

Лексична компетенція

Лексичний матеріал добирається за принципом частоти вживання в мові, у різних функціональних стилях, усному та писемному мовленні. Це сприяє розвитку не лише перцептивних, а й продуктивних навичок здобувачів ВО: мовленню, письму, перекладу. Вивчаються усталені сполучення, які закріплюються на основі різноманітних вправ. Запам'ятовування лексичного матеріалу поєднується з розвитком інших навичок – аудіювання, мовлення, читання, граматики та письма. Текстовий матеріал ґрунтується на

оригінальних неадаптованих текстах – сучасних та класичних творах художньої літератури, публіцистики, відео- та аудіозаписах мовлення носіїв мови. Важлива роль у поясненні та засвоєнні лексичного матеріалу відводиться вправам на переклад. Опрацювання лексичного матеріалу (повторення та закріплення) передбачає системний тематичний поділ.

Здобувачі ВО повинні:

- володіти продуктивним та рецептивним словниковим запасом обсягом 5000 слів та словосполучень, в тому числі і тематичною лексикою до зазначених вище тем;
- знати парадигматичні взаємозв'язки лексики (синонімія, антонімія, гіперо-гіпонімія, лексико-семантичні поля);
- знати шляхи збагачення англійської лексики (словотворення, зміна лексичного значення, запозичення, утворення фразеологічних одиниць);
- знати особливості територіальної та соціальної диференціації лексики;
- розрізняти види лексичних значень та системних зв'язків лексики,
- підбирати антоніми, синоніми, будувати синонімічні ряди;
- формувати тематичні групи, лексико-семантичні поля;
- визначати соціальну та територіальну приналежність лексичної одиниці;
- ідентифікувати фразеологізми та аналізувати їх структуру.

Розмова за поданою тематикою:

1. Is Technological Progress Creating a Future of Promise?
2. Saving Natural Resources and Habitats for Future Generations.
3. The Impact of Mass Media on Our Lifestyle and Mindset.
4. Your Standards of Success.
5. Live and Learn: The Educational Challenges of the 21st century.
6. Current situation in Ukraine.
7. Translation Studies abroad. Undergraduate and graduate degrees in German universities.
8. English as a global language. The place of German in the world.
9. Professional ethics of the translator/interpreter.
10. Do you agree with the following quotation? Why/why not? Reason your answer: “What makes equality such a difficult subject is that we only want it with our superiors” (Henry Becque)
11. Do you agree with the following quotation? Why/why not? Reason your answer: “The aim of commerce is not to sell what is best for people, or even what they really need; its final standard is a successful sale”.
12. Do you agree with the following quotation? Why/why not? Reason your answer: “Try not to be a man of success, but rather try to become a man of value” (Albert Einstein).

Граматична компетенція

Граматичний матеріал пояснюється та закріплюється на основі різних підходів. Граматичні структури відбираються з оригінальних текстів, які використовуються також і для подачі лексичного матеріалу. Застосовуються методи аналізу помилок та пояснення випадків уживання того чи іншого граматичного правила на готових прикладах. Явища інтерференції аналізуються системно. Кожне теоретичне представлення певних граматичних явищ супроводжується вправами, усними та письмовими, а також різноманітними видами діяльності, що розвивають уміння здобувачів вживати ті чи інші граматичні структури у мовленні та на письмі. Практичний, структурний та ситуативний підходи зумовлюють використання комунікативних методів, особливо на початкових етапах вивчення іноземної мови. Диференціація між активною (спілкування) та пасивною (читання та розуміння текстів) граматикую лежить в основі викладання цього аспекту на старших курсах.

Теоретичне питання з граматики англійської мови.

1. The Verb. Present Tenses.
2. The Verb. Past Tenses.
3. The Verb. Future Tenses.
4. The Verb. Passive Voice.
5. The Verb. Sequence of Tenses.
6. The Verb. Subjunctive Mood.
7. The Verb. Conditional sentences.
8. The Noun.
9. The Adjective.
10. The Adverb.
11. The Pronoun.
12. The Article.

4. Розподіл балів, які отримують здобувачі Шкала оцінювання та порядок розрахунку оцінки

Встановлення максимальної кількості балів за поточну роботу та на захисті за накопичувальною системою.

Академічна доброчесність є обов'язковою умовою зарахування завдань. Відсутність посилань на використані джерела, будь-яке фабрикування, джерел, плагіат будь-якої частини тексту є проявом академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. Оцінюванню підлягають лише оригінальні дослідженнями. Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.

- при оформленні документів за екзаменаційну сесію використовується таблиця відповідності оцінювання знань здобувачів за різними системами.
- оцінювання здійснюється відповідно до розподілу балів за аспектами екзамену, врахуванням роботи за семестр та самостійної роботи в межах семестру.

	Частина 1	Частина 2	Частина 3	Частина 4	Підсумковий бал
Максимальна кількість балів	25	25	25	25	100

Частина 1. Розмова за поданою темою

Досягнення комунікативної цілі, комунікативна доречність, жанрова відповідність	1-7
Лексична правильність, використання мовних засобів	1-6
Вимова та інтонація, плинність мовлення	1-6
Формальна правильність	1-6

Частина 2. Теоретико-практичне питання з граматики англійської мови

Повнота розкриття теми	1-5
Практичне володіння граматичним феноменом	1-15
Компаративний аналіз граматичних феноменів в англійській і українській граматичній системі	1-5

Частина 3. Письмовий переклад фахових текстів

Добір відповідників до лексичних одиниць – термінів та одиниць відповідної тематичної групи	1-5
Визначення граматичних та синтаксичних перекладацьких труднощів та способів їх вирішення	1-5
Загальне редагування тексту перекладу (орфографія, графічне оформлення, оформлення подібне до оформлення оригінального тексту)	1-5
Редагування перекладеного тексту на лексичному та граматичному рівнях (термінологія, буквализми, добір найудаліших варіантів відтворення «безеквівалентних» одиниць.	1-5
Стилістичне редагування перекладу тексту, редагування на відповідність жанру, орфографія	1-5

Частина 4. Усний переклад фахових текстів

Розуміння тексту, його жанрових, лексико-граматичних та стилістичних особливостей	1-7
Відтворення лексичних особливостей	1-6
Відтворення граматичних та синтаксичних особливостей	1-6
Відтворення жанрово-стилістичних особливостей	1-6

Шкала оцінювання

Відповідно до шкали перерахування оцінок, прийнятої у Львівському національному університеті імені Івана Франка, екзамен оцінюється 100-ма балами:

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою
		диф. залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)
B	81 – 89 (дуже добре)	4 (добре)
C	71 – 80 (добре)	
D	61 – 70 (задовільно)	3 (задовільно)
E	51 – 60 (достатньо)	
FX	31 – 50 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)
F	0 – 30 (незадовільно – без права перездачі)	

5. Методичне забезпечення

Основна література:

1. Side R., Wellman G. Grammar and vocabulary for Cambridge Advanced and Proficiency. Harlow: Pearson Education Limited, 2011. – 286 p.

2. Nesterenko N., Lysenko K. A Course in interpreting and translation. Вінниця: Нова Книга, 2004. 228 с.
3. Зорівчак Р. П. Реалія і переклад : на матеріалі англomовних перекладів української прози / Р. П. Зорівчак. — Львів : Видавництво при Львівському державному університеті, 1989. — 215 с.
4. Коптілов В. В. Теорія і практика перекладу : навчальний посібник / Віктор Коптілов. — Київ : Юніверс, 2003. — 280 с.
5. Літвіняк О. Збірник вправ для заняття з усного перекладу (англо-українська мовна пара). Вінниця: Нова Книга, 2019. 232 с.

Додаткова література:

1. Baker M. In Other Words: A Coursebook on Translation. London and New York: Routledge, 1992. V. XII. 304 p.
2. House J. Globalization and Aspects of Translation. Eds. S. Shiyab, M. Gaddis Rose, J. House & J. Duval. Newcastle: Cambridge Scholars Publications, 2010. 350 p.
3. Medvedeva L.M. English Grammar in proverbs, sayings, idioms and quotations. — Київ: В-во при Київському ун-ті, 1990. — 240 с.
4. Palopsoski O., Koskinen K. Reprocessing texts. The fine line between retranslating and revising. *Across Languages and Cultures*. 11 (1), 2004. P. 29–49.
5. Moving Boundaries of Translation / ed. by H. V. Dam, M. N. Brogger, K.K. Zethsen. — London & New York: Routledge, 2019. — 238 p.
6. Swan M. Practical English usage. International student's edition. — Oxford: Oxford University Press, 2012. — 654.
7. Карабан В.І. Переклад англійської наукової і технічної літератури. Граматичні труднощі, лексичні термінологічні та жанрово-стилістичні проблеми. — Вінниця: Нова книга, 2002. — 564 с.
8. Індивідуальні напрацювання викладача.

Інформаційні ресурси:

www.bbcworld.com
www.bbc.co.uk
www.voa.com
www.economist.com
www.cnn.com

Необхідне обладнання

Для проведення атестаційного екзамену потрібні ноутбук, проектор і інтерактивна дошка, папір, ручка, екзаменаційні матеріали. Проведення атестаційного екзамену в дистанційному форматі передбачає наявний доступ до корпоративної пошти, пакет MS Office 365; екзамен відбувається за допомогою сервісів для організації онлайн-конференцій та відеозв'язку Microsoft Teams, ZOOM, соціальних мереж, мобільних додатків Viber, WhatsApp, Telegram тощо.